

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
Iesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

XXVII. De Oratione Dominica, & sequentibus Orationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

larium lib. 3. de officiis Ecclesiasticis, cap. 26. & apud omnes posteriores; quocirca inanis est Kemnitij coniectura.

Nihil autem absurdi hæc verba continent, sed potius aptissime conveniunt in Canonis conclusionem: commemorant enim brevissime omnia beneficia diuina circa hoc Sacramentum, inchoando à prima productione materiae, vnde illud conficitur. Itaq; dicimus à Deo per Christum hoc Sacramentum ratione materiae, **P R I M O** creari, cum panis videlicet creatur. **S E C V N D O** sanctificari, cum dedicatur per primam oblationem ad Sacramentum conficiendum. **T E R T I O** viuificari, cum efficitur mysterium vitæ, & in verum corpus Domini, & in ipsum Christum, qui est vita nostra, conuertitur per consecrationem. **Q U A R T O** benedici, cum omnis benedictionis effectum recipit, vt scilicet Sacramentali efficacia caput cum membris vniat. **Q U I N T O** denique, nobis præstari, cum ad sumendum, vt ex eo vitâ hauriamus, datur. Ita Alcuinus totum hunc locum exponit, & post eum Hugo lib. 2. de officiis diuinis, cap. 36.

C A P V T XXVII.

De oratione Dominica, & sequentibus orationibus.

POST Canonem sequitur oratio Dominica, & quedam aliæ orationes, quibus ad Communionem præparamur, & hic incipit **Q U A R T A** pars Missæ. Quamuis enim Innocentius, & alij recentiores, includant intra Canonem etiam orationem Dominicam, & aliqua aliâ; tamen Gregorius lib. 7. epist. 63. & Strabo cap. 22. scribunt, orationem Dominicam legi post Canonem. Porro Dominica oratio habetur in omnibus Liturgiis, & præterea legendam esse ad Missam, perspicuum est ex Cyrillo catech. 5. myst. ex Ambrosio lib. 5. de Sacramentis, cap. 4. ex Hieronymo lib. 3. contra Pelagianos, ex Augustino epist. 59. ad Paulinum, & ex Gregorio li. 7. epist. 63. & ex Concilio IV. Toletano, can. 17. Post eam orationem, subiungitur oratio quædam, quæ incipit: *Liber a nos, que sumus, Domine, ab omnibus malis, &c.* quâ reprehendit Kemnitius obiectione 14. quia in ea sit mentio intercessionis Sanctorum; sed de hac re satis multa dicta sunt, cap. 8. Adde, quod hæc oratio habetur apud Alcuinum, & alios veteres, proinde antiquissima est.

Sequitur deinde alia oratio dum hostia frangitur, & commisce-

H h h 2

misce-

miscetur corpus Domini cum sanguine: *Pax Domini, &c.*
Hæc commixtio, & consecratio. Et quidem: *Pax Domini, Lu-*
thero, & Kemnitio non displicet; displicet autè valde id quod
sequitur: Hæc commixtio, & consecratio, &c.

AC PRIMVM obiicit Lutherus, blasphemum esse, quod hic
 dicitur de commixtione corporis Christi cum sanguine, cum
 vnus sit Christus, & indiuisus.

RESPONDEO; Non intelligunt Catholici, corpus & san-
 guinem in propria specie commisceri: id enim sciunt fieri non
 posse, nisi Christus iterum vulneretur; sed in specie panis, &
 vini. Quemadmodum enim ratione specierum, dicitur videri,
 tangi, & frangi, ita etiam ratione earundem dici potest
 commisceri.

SECUNDO obiicit, absurdum esse vt dicatur cum ista
 tione fieri consecrationem, cum iam antea per verba Domini
 facta sit consecratio.

RESPONDEO; Illud verbū, *Consecratio*, non habetur
 Amalarium lib. 3. cap. 31. & apud Innocentium lib. 5. sed
Fiat commixtio corporis, etc. quocirca nonnulli superstitiosi
 esse credunt. At Ordo Romanus distinctè habet: *Commissio*
& consecratio. & eodem modo legit Micrologus, cui
 fuit auctor Ordinis Romani antiquior Amalarium, & In-
 nocentius. Neq; habet aliquid incommodi ea
 bene intelligatur: non enim petimus vt nunc fiat consecratio
 sed vt consecratio antea facta, sit nobis ad vitam æternam
 lutaris. Possset etiam fortassè commodè responderi, quod
 loco de noua quadam consecratione, quæ ex commixtione
 nunc primùm exurgit. Nam in Liturgia Iacobi, vbi fit eorū
 monia commixtionis, leguntur hæc verba: *Vinum est, & Iacobi*
Sanctificatum. Porro hæc consecratio nihil est aliud, nisi
 quædam significatio Sacramentalis: vt enim consecrati dicitur
 quod acquirit Sacramentalem significationem; ita etiam
 dicitur iterum consecrari, quod acquirit aliam significatio-
 nem Sacramentalem. Significatur autem per illam commix-
 tionem, resurrectio Domini, vt Amalarium lib. 3. c. 31. & eorū
 alij scribunt: nam in resurrectione iterum caro Domini cum
 sanguine suo coniuncta fuit. Itaque in illa commixtione, po-
 tuit fit consecratio, dum species illæ, quæ diuisa, Christi mem-
 bra representabant, nunc inter se coniunctæ, resurrectionem
 Domini representant.

TERTIO obiicit idem Lutherus, non rectè tribuisti cõ-
mixtioni vim cõferendæ æternæ vitæ: cùm enim commixtio
illa opus nostrum sit, si eam vim habet salutis conferendæ,
certè opere nostro salutem consequemur.

RESPONDEO; Non esse absurdum, si dicamur opere no-
stro ex diuinæ gratiæ auxilio procedente, salutem nostrâ adi-
pisci. nam & Paulus habet: *Cum timore, & tremore salutem*
vestram operamini, Philip. 2. & *Ore autem confessio sit ad sa-*
lutem, Rom. 10. Sed hoc loco tamen non dicimur propriè sa-
lutem acquirere per commixtionem, & consecrationem, vt
illa opera nostra sunt. Nam commixtio, & consecratio, dicũ-
tur fieri in nostram salutem, non quod ipsa actio commiscen-
di, & consecrandi nos saluet, sed quia res ipsæ commixtæ, &
consecratæ dum à nobis deuotè suscipiuntur, multum pro-
funt ad salutem; vnde hîc dicimus: *Frat sumentibus nobis in*
vitam æternam.

QUARTO obiicit Kemnitius (& est eius obiectio DECI-
MA QUARTA) Canonem Missæ, dum istam commixtionem
fieri iubet, non solùm nõ conuenire cum Scriptura, & Patri-
bus, sed neque cum antiquis Romanis Pontificibus: exstat e-
nim prohibitio Iulij Papæ apud Gratianum, canone, Cùm
omne, de consecratione, distinct. 2.

RESPONDEO; Iulius Papa non prohibet commixtionem
quæ fit in Missa, sed eam, quam nonnulli faciebant, cùm po-
pulo Sacramentum Eucharistiæ porrigere volebant. Vnde
Micrologus cap. 18. describit cõmixtionem, quæ fit in Missa,
vt antiquissimam, & legitimam: deinde cap. 19. reprehendit
commixtionem illam, quam Iulius reprehendit. Concilium
Toletanum IV. can. 17. meminit commixtionis, quæ fit in
Missa, eamque probat: Concilium autem Bracarense III. ca-
non. 1. prohibet commixtionem, quam Iulius prohibet. Non
est autem verisimile in eadem Hispania, eodem ferè tempore,
contraria decreta condita fuisse: Concilia enim illa eodem
ferè tempore circa annum Domini DC.L. celebrata esse con-
stat. Denique commixtio quæ fit in calice, habetur in omni-
bus Liturgiis Græcis, & in Ordine Romano, necnon apud Al-
cuinum, Amalarium, & omnes alios. Quis autem credat, aut
Iulium damnasse vsus omnium Ecclesiarum, aut omnes Ec-
clesias, & Romanam in primis, obtemperare Iulio noluisse?

Sequitur postea: *Agnus Dei, &c.* quod à Sergio Papa ante
Hhhh 3 annos

annos CM. institutum referunt VValfridus cap. 22. Micrologus cap. 18. & omnes alij. Neq; aduersariis displicet.

Tum sequuntur tres orationes ante Communionem, quæ (vt supra notauimus ex Micrologo, cap. 18.) non præferuntur ordo antiquus Missæ, sed deuotio religiosorum inuenitur. Eorum primam reprehendit Lutherus, ob illa verba: *Non respicias peccata mea, sed fidem Ecclesiæ tuæ*. Dicit enim huiusmodi sacerdotes damnare seipfos, quod affirmant se sine fide obsequere, instar canum, tractare hoc Sacramentum: & hinc factum esse, vt Papistæ sentiant, hoc sacrificium placere Deo ex opere operato, sine bono motu ventis.

At hinc ter peccat Lutherus. PRIMVM enim non dicit Sacerdos se non habere fidem, sed tantum se habere peccata. Peccat autem quis non solum fidem, sed etiam charitatem habere, & tamen agnoscere se peccatorem: alioquin nemo iustificaretur dicere in oratione Dominica: *Dimitte nobis debita nostra*. Sacerdos igitur fatetur se peccatorem, & non habere fidem, quantam hoc mysterium requireret: vnde etiam potest dicere: *Domine non sum dignus*, & idem maualt, vt non respiciat fidem Ecclesiæ, quàm ad suam propriam respiciat. Denique dignitas circa hoc Sacramentum distinguitur in duas, quam Sacramentum necessariò requirit, & hæc inest, vt quis non habeat conscientiam peccati mortalis. Ista carent, dicuntur indigni, 1. Corinth. II. & grauius peccant accedentes. ALTERA dignitas est, quam Sacramentum requireret, si non nostram imbecillitatem, sed eius excellentiam respiciamus: & hæc in eo posita est, vt solis radiis, & ipsam Angelis puriores simus; & de hac loquuntur Sacerdotes cum se indignos fatentur.

DEINDE falsum est, Catholicos existimare sacrificium placere Deo, sine bono motu ventis. Nam etiam ipse Minister offerens fortè sit malus, & careat bono motu, Christus principalis offerens non caret bono motu: ideo hinc oramus, vt Deus respiciat fidem, id est, bonum motum Ecclesiæ, quia existimamus sine bono motu alicuius offerentis sacrificium Deo minimè placiturum. Quod si Lutherus agat de bono motu eius, pro quo sacrificium offeritur, distinguendum est, de effectu sacrificij immediato, qui placare Deum, & de mediato, qui est iustificare hominem. Nam si de priore agatur, non est absurdum, sacrificium

desse sine bono motu eius, cui prodest. Quemadmodum enim orare possumus pro dormiente, & indeuoto, vel etiam impœnitente, ita etiam sacrificium offerre: & sicut oratio, ita & sacrificium illi prodesse poterit, licet ignoret quid agatur. At si de posteriore, falsum est, sacrificiū prodesse sine bono motu eius, cum ad hoc potissimum sacrificium offeratur, ut Deus hoc sacrificio placatus, bonum illi motum, id est, conuersionem inspiret.

DENIQUE fallitur Lutherus, cum opus operatum ex sententia Catholicorum, opponit bono motui, quasi idem sit, sacrificium prodesse ex opere operato, & prodesse sine bono motu uentis. Nam Catholici omnes docent, Sacramēta vim habere ex opere operato: & tamen requirūt bonum motum, id est, fidem, & pœnitentiam ex parte suscipientis.

Sequitur illa oratio: *Quod ore sumpsimus, &c.* Et illa: *Corpus tuum Domine, quod sumpsi.* quas Lutherus etiam approbat in formula Missæ, Collectas autem solum reprehendit, quod in eis fiat mentio sacrificij, sed de hac re satis multa dicta sunt.

Sequitur: *Ite missa est.* qua etiam dimissione utuntur Greci, sed per illa verba: *In pace Christi eamus;* & respondetur: *In nomine Domini,* ut patet ex Liturgiis Iacobi, Basil. & Chrysostomi. Porro: *Ite missa est,* ut Alcuinus rectè docet, nihil aliud significat, nisi, *Ite, dimissio conceditur.* de qua re initio primi libri disseruimus. Cur in quibusdam Missis, non dicatur, *Ite missa est,* sed, *Benedicamus Domino,* causam reddit Micrologus cap. 64. Scribit enim, in Missis festiuis populum semper ad Missas conuenire; & idè in fine publicè dimissionem denunciari: in diebus ferialibus, non conuenire, ut plurimum, nisi Clericos, & Monachos, quibus non esse dicendum, *Ite,* sed potius inuitandos ad permanendum in Dei laudibus, cum ipsorum officium sit, in precibus, & laudibus Domini occupari. Sunt tamen Missæ quædam solennes, & ad quas populus concurrat, & tamen in eis non dicitur, *Ite missa est,* sed, *Benedicamus Domino,* ut in Dominicis Auentus, & Quadragesimæ. Sed hoc fit solum ad significandam mœstitiam illius temporis: videtur enim nescio quid lugubre præ se ferre, quod non publica denunciatur dimissio, sed vnusquisque per se discedit.

Sequitur postea: *Placeat tibi sancta Trinitas.* Quam orationem

tionem arguit Lutherus, quòd dicat in ea rursus omni
Christo: sed hoc solutum est supra in 2. obiectione Lutheri
contra 4. orationem Canonis.

Eandem orationem damnat Kemnitiuſ obiectione 1.
dicit, hinc proponi Deo representationem Sacerdotis pro
sacrificio propitiatorio. SED Kemnitiuſ semper hæret in
dem luto: non enim representationem nostram, sed fac-
cium corporis Domini, re ipsa oblatum, Domino commen-
damus, ut illud benignus accipiat, & nobis propitiabile
concedat.

Sequitur Benedictio: *Benedicat Vos, &c.* quem vltim
antiquissimum patet, tum ex Liturgiis Græcis, tum ex Con-
cilio Agathensi, can. 47. vbi populis imperatur, ut diebus
minicis Missæ celebrationi interfint, neque inde ante
dotis benedictionem recedat. De hac benedictione vlt
crologum, cap. 21. vbi probat, non solum Episcopis, sed
Presbyteris licere post Missam populo benedicere. Ita
stolam Damasi de Corepiscopis; & ad Canonem 44. Con-
cilio Agathensis, vbi id Presbyteris interdictum esse vlt
spondet, ea decreta aut intelligenda esse de benedi-
ne Presbyteri, Episcopo præſente, aut cert
tandem abrogata fuisse. Atque hæc de
sacrificio, pro instituta breui-
rate, dicta sint.

*Finis librorum de Sacramento Eucharistia.
Ad honorem DEI.*

*Coll. Societ. Reg. Paderb.
i b b i.*